

Latweefchu drauga

p a w a d d o n s

pee № 7 un 8.

15 un 22 Februar 1845.

Kristigas isfkaidroschanas to 10 Deewa bauflu.
8.

Peektais bauflis.

[Weidsama paffe.]

Ut lohti wahji bija wiffi zilweki, pirms tee palikke Jesum tizzigi un winna mahzibas sabze augsti zeenibt un mihleht. Kursch irr gan muhsu starpā, mihlais lassitajs! kas ar pateesibu warr sazzibt: es prett 5tu baufli ne kad ne esmu grehkojis? — Muhsu grehzigā pasaulē wairak slepkawu buhtu, ja zits ne wehl sargatohs, sowu paschu gohdu un labbu slawu pamest, un ja tam bailes ne buhtu no laizigahm sobdibahm. Bet to wissu-swehtaku un wissu-sinnataju Deewu tas masaki, woi pawiffam ne bihstahs, kas ar tahdu naidigu, skaudigu un atreebigu prahtu slepkawa dohmas sawā firdi kobjj prett zittu. Woi tahdi zaur to prett sawu Deewu, kas (Dahw. ds. 7, 10.) „firdis un ihstis pahrmanna,“ grehzinecki ne buhs? — Schē mums wisseem gan ar to apustuli Pahwilu pasemmigi ja-apleezina: (Reem. 7, 18, 19.) „es sinnu, ka eeksch mannim ne kahds labbums ne mahjo; jo ta eegribbeschana (labbu darriht) mannim gan peelihp, bet ta labbuma padarrischanu es ne atrohdu; jo to labbu, ko es gribbu, to es ne darru, bet to launu, ko es ne gribbu, to (daudstrei) es darru. Tas apustuls Jahnis, (1 Jah. 3, 15.) pehz sawa augsta mahzitaja Jesus wahrdeem, raksta tā: „ikkatrs, kas sawu brahli eenihd, tas irr slepkawa, un juhs sinnat, ka ne weenam slepkawam ta muhschiga dsihwiba eeksch winna naw paleekana.“

Lai mehš nu ismeklejamees, mihlais lassitajs, kā mehš lihds schim zittus zilwekus effam mihlejusch. Woi tu tā, kā sew pascham, arri zitteem ne kad ko launu nei effi wehlejis, nei darrijis? Woi tu tā, kā Kristus (Matt, 5, 44.) irr mahzijis, tam labbu effi wehlejis, kas tewim lahdeja? tam labbu effi darrijis, kas tew eenihde? woi tu arri wehl pahr sawu naidneeku effi Deewu peeluhdsis, lai tas Kungs to atgreesch? woi tu winnam arri ne kad tā ne darriji, kā tas tewim darrijis? — Mehš tad ween sawu tuwaku mihkofim, kā sew paschu, pehz Deewa prahtu, ja muhsu mihlestiba irr tahda, kā apustuls Pahwils to ihsti kristigu mihlestibu apraksta, (1 Kor. 13, 4—8.) prohti: Ta mihlestiba irr lehnprahtiga, ta irr laipniga, ta mihlestiba nawa skaudiga, ta ne darra blehdibu; ta ne uspubschahs; ta ne turrahš netikli, ta ne mekle sawu paschu labbumu, ta ne apflaistahs, ta ne dohina us launu, ta ne preezajahs par netaisnibu, bet ta preezajahs par pateesibu, ta apflahj wissu, ta tizz wissu, ta zerre wissu, ta paness wissu; ta ne kad ne peekuhst. — Kam no mums irr tahda pilniga mihlestiba? — Kursch tapehz gan no mums zaur bauflibas darbeem to! muhschigu dsihwibu un debbes = labklahschanu warr nopelniht? Mehš, kas, kā Lutters fakka, grehkojam ikdeenās dauds, woi tihscham, woi netihscham? — Teescham! ne weens. Mehš arri lassam sawā bihbelē: (Reem. 3, 24.) „Mehš tohpam taisnoti (prohti: mehš atgreesigi, kas mehš ruhpiigi dsennamees pehz swehtischanu) bes muhsu nopelna, no Deewa schehlastibas zaur to atpirkschanu,

kas zaur Kristu Jesu notikkuse. (1 Jah. 1, 8.) Ja mehs (kà pasch-taisni zilweki) sakkam, ka mums grehka newaid, tad paschi sewi pceewillamees, un patecsiba naw eeksch mums. Zau tas Deewa wihrò Zjabs salka (Zj. gr. 9, 2, 3.): Kà warretu kahds zilweks preeksch ta stipra Deewa taisnis buht? Ja Deewam gribbahs ar zilweku teesatees, tad schis ne warrehs winnam us tuhstoscheem wahrdeem ne weenu wahrdu atbildeht. Us tahdu wihsì arri ne weens no mums ar patecsibu Sta baufla preekschà warretu leelitees: es sawam tuwakam ne kad nedspce winna ineesahm, nedspce winna dwehseles ne kahdu kaitu jeb wainu ne esmu darrijis, es tam allaschin esmu palihdsejis un kalpojis eeksch wissahm meefas behdahm.

Jesus Kristus ween — kas arri wairak, ne kà zilweks bija, eeksch ka Deews pats mahjoja; winsch, kas zaur wissu, ko winsch runnajas, mahzijis, darrijis un zectis, — skaidri rahdija, ka winsch ne ween zittus irr mihlejis, kà sewi paschu, bet dauds wairak, ne kà sewi paschu. Winsch (Wihl. 2, 7, 8.) sewi paschu irr istukschojees, kalpa gihmi neidams, un tà, kà zits zilweks palizzis, zilweku kahrtà atrasts, sew paschu paseminojees, paklausigs bijis sawam Deebes-tehwam lihds nahwei, lihds krusa nahwei. (persch. 6.) Kristus, Deewa gihmi buhdams, to ne turreja par laupijumu (ne mas leelijahs un leppojahs ar to), ka tas Deewam lihds bija. Winnam pascham firds ehstu un mohkas deesgan bija, kamehr winsch apkahrt-gahje, labdarridams, mahzidams un dseedinadams, un to mehr (Ej. 53, 5.) winsch nesseja zittu zilweku sehrgas, uskrahwahs winnu sahpes, un arri zittus behdigus zilwekus eepreezinaja (Matt. 11, 28.): nahzeet schurp, kas juhs behdigi un gruhtfirdigi esfat, es jums gribbu atweeglinah. (1 Jah. 3, 16.) Pce ta mehs effam atsinuschì to mihlestibu, ka Jesus sawu dshwibu par mums irr nolizzis. (Jahn. 15, 13.) Newee-nam irr leelaka mihlestiba, ne kà schi, kad kas sawu dshwibu nodohd par saweem draugeem.

Lai arri mehs, Jesus landis, dsennamees, sawam mihlam, angstam mahzitam un Pestitajam pakkat, lai no winna mahzamees sawu tuwaku mihleht, kà sewi paschu; lai ne kam ne kahdu kaitu jeb wainu ne darram, bet ikweenam zilwekam, kam muhsu paligs ween waijaga, arri tà kalpojam un palihdsam eeksch wissahm winna meefas behdahm. To pats Jesus mums irr istabstijis un mahzijis tanni lihdsiba no ta firdschehliga Samaritera. (Luhk. 10, 30—37.)

Woi nu, mihlajs lassitajs! effi saprattis un atsinnis, ko Deews aisleeds un pawehl pcektà baufli? — Lai Deews dohd, ka ikkats sawu firdsbuhschanu gruntigi un ar paseminigu prahtu ismekletu arri pehz scha likkuma, un ar firsniigu schehlumu un skummigu prahtu zaur wissu sawu muhschu par sawas dwehseles swehtischamu un meeru ruhpiigi un pastahwigi gahdatu! — Lai Deews dohd, ka winna dehla mihlestiba, un winna mihligs, sehelig, lehns, pazetig, pcedewigs un palihdsigs prahts muhsu zectu firdi atmihstinetu, un muhs spehziigi mohdinatu, (Reem. 12, 18, 19.) zil tas warr buht no muhsu pusses, meeru turreht ar wisseem zilwekem, un paschi ne atreebtees, — bet to lectu Deewam nowehleht. Zikpatt, kà sewim pascham wissu labbu wehlejam un darram, tà lai arri zitteem wissu labbu wehlejam un darram. Tas ween, kam Kristus gars irr, tas ween winnam peederrehs, un dalku warr dabbuht pce winna dahrgas atpestischanas (Reem. 8, 8, 9.). Kas Jesu

mihlodams, to usnemim sawâ firdi, tam ween isdohfees arri zittus mihleht, fâ sewi paschu. Kamehr naidis, skaudiba, atreebigis prahts pahr to zilweku walda, tamehr winsch irr un paleef grechzineeks precksch scho peektu Deewa likkumu. Kamehr schis nikis prahts pahr zilweku walda, tamehr tam ne kahds grehks ne tohp peedohts, jo (Zehk. 2, 10.) kas zittus bauustus turr, un we enâ fluhp, tas irr noseedsigs peewisfeem. Pahr ihstienu turwaka = mihlestibu tas no swehta garra apgaismohs apustuls Pahwils mahza 1mâ grahamatâ, Korintercem rakstita, 13tâ nodallâ, un pahr to paschu tas apustuls Zahnis runna tâ: (1 Zahu. 3, 14.) mehš (zaur Jesu apgaismori un no swehta garra pamohdinati, ihsti atgreesigi, kristigi zilweli,) mehš sinnam, fa mehš effam pahrzelti no tahš (garrigas) nahwes us to (garrigu) dsihwibu, tapehz, fa mehš tohs brahkus mihlejam; kas brahli ne mihle, tas paleef (garrigâ) nahwê. (1 Zahu. 4, 8. 16.) Kas ne mihle, tas Deewu ne pasihst; jo Deews irr ta mihlestiba. Kas eeksch mihlestibas paleef, tas paleef eeksch Deewa, un Deews eeksch wirna. Kristus patš mahza: (Zahn. 13, 35.) Pee ta wissi nomannihš, fa juhs effat manni mahzelti, ja jums irr mihlestiba sawâ starpâ.

Scho meeru un mihlestibu sawâ starpâ kohpt, pee ta lai palihds mums Deews ta meera un tahš mihlestibas, un muhsu dahrgajs Pestitajs, Jesus Kristus, kas mums no Deewa irr dohts par gudribu, taisuibu, swehtu-darrischanu un pestischanu. Swehts Deewa un Kristus gars lai muhs ne astahj, dsihwojoht, zeefchoht, un mirstoht. Amen.

Meld. Dwehple, lihgsmojees ar weenu zc.

Swehtigs, kas ar lehnu garra Ur ikweenu saderrahs, Eenihst dusmas, naidu, karru, Un no kibahm isfargahs; Zittus ne saribdina, Naidneekus salihdsina. — Kas ne mihl' nemeera jaultees, Warr par Deewa behrnu faultees.

Swehtigs, kas bes wainas naidu, Ap-smeeklus un mohlas zeesch, Un lâ Kristus draugs scho waidu Deewabihjigi peezeesch; Deews tam spehzigi stahw klacht, Baggati

gribb armakfaht Muhschigi ar debbes preeleem, Pehz nobeigteem pasaul's neeleem.

Waddi muhs us Jesus pehdahm, Tew pa prahtam, schelligs Deews! Palihds pehz iszeestahm behdahm Debbes meeru mantoetes. Preekâ un arr' skummibâ Dohd', fa mehš pastahwibâ Klausem allasch swehtam garram, Un, kas tew ween patihk, darram.

9.

Sestajs bauuslis.

2 Mohs. gr. 20, 14. Tew ne buhs laulibu pahrkahpt. (Matt. 5, 28.)

Luttera isfla idroschana: Mums buhs Deewu bihtees un mihleht, fa mehš schlihsii un faunigi dsihwojam eeksch wahrdeem un darbeem, un ikweenam buhs sawu laulatu draugu mihleht un zeenihst.

Laulateem zilwekeem tik labbi, fâ arri nelaulateem, buhs schlihsii un faunigi dsihwoht. Ne ween daschi, kas laulibâ dsihwo, apgrehkojahs prett scho bauusli, bet arri puisehi un meitas. La lauliba irr swehta un zeeta fabeedroschana; jo Deews patš jan pee raddischanas to irr ezehlis, we enu wihru un we enu seewu raddidams. Kahds gudrs padohms tam augstam radditajam pee ta bija? To mahza tas apustuls Pahwils: (1 Kor. 7, 2.) „tahš mauzibas (neschlihsitas un besfaunigas dsihwoschanas) deht, ikkatram buhs sawa pascha seewa buht, un ifka-

traï buhs saws pats wihrs buht. Tà gohdigâ laulibâ dsihwoht, irr Deewa lifkums. Schai swehtai sabeedroschanai arri irr dahrgas Deewa sohlischanas, Deewa labpatifschana un swehtibas. Schi sabeedroschana stary wihr un seewu swehtôs rakstôs tohy lihdsinata ar to sabeedroschanu, kas Kristum irr ar sawu tizzigu draudsi. (Ewes. 5, 23—26.) Schè mehš lassam: „Wihrs irr seewas galwa, kâ arri Kristus sawas draudses galwa, un tas irr tahs meefas (sawas draudses) pestitajs. Tâ, kâ draudse irr paklausfiga Kristum, tâpatt arri seewas saweem pascheem wihreem. Zuhš wihrî, tâ pawehl Deews, mihlejeet tapehz sawas seewas tâ, kâ arri Kristus sawu draudsi irr mihlejis un pats sewi par to nodeweess, ka winsch to swehtitu.“ — Pehz scheem wahrdeem ta sabeedroschana laulibâ irr swehta, ne-ewainojama, un neschfirrama, jo muhsu Pestitajs fakka: (Matt. 19, 6.) „laulati zilweki irr weena meesa; ko Deews irr sawuhdîs, (saweenojîs) to ne weenam ne buhs schkirt.“ — Tapehz sestajs bauflis arri pawehl: „tew ne buhs laulibu pahrkahpt.“ Kas laulibu pahrkahpt, tas to wissuswehtaku sabeedroschanu wirs semmes isnihzina un nebehdigi pohsta; tahds schkirt grehzigi tahs wissuswehtakas, no pascha Deewa eezeltas sabeedroschanas; tas zittu zilweku meeru un labklahschanu maita, un irr zaur to arri leelš Deewa prettineekš festa baufla deht.

Bet schis bauflis, kâ jau peeminnehts, ne ween aisieedš laulateem zilwekeem, laulibu pahrkahpt, bet arri wisseem zitteem, neschkihsti un beskaunigi buht, eeksch wahrdeem un darbeem. — Laulateem un nelaulateem buhs schkihsti un kaunigi dsihwoht. Muhsu Kungs Jesus, pats swehts, taifns un nenoseedšigs buhdams, prassa arri no saweem drauceem firdschkihstibu un firdschkaidribu. Winsch arri aisieedš, neschkihstas un beskaunigas dohmas, un kaunas eekahroschanas pee sewis kohpt un eemihleht, tapehz ka tahdas muhs skubbina beekaunigus wahrduš runnaht, un neschkihstus darbus zeeniht. Tâ Deews runna bitâ bauflî us wisseem zilwekeem, un pamahza sewischki tohs, kas laulibâ kohpâ dsihwo, arri pastahwigi sew sawâ staryâ mihleht, meerigi un mihligi kohpâ dsihwoht, no weena garra un prahta buht, pee sawa laulata drauga ween turretees un ne mas ne schkirtes, kamehr Deews, kas tohs bija saweddis, tohs zaur nahwi schkirs. — Muhsu Kungs Jesus bija tas pirmajs mahzitajs, kas no saweem drauceem un mahzekteem firdschkihstibu un firdschkaidribu prassija, un kas tohs pamahzija, no leekula prahta un no walschibas fargatees. Winsch tapehz scho 6tu bauflî isstahstidams, mahzija: (Matt. 5, 28.) „es junš saktu, ka ikkats, kas seewu usskattahs, to eekahrodamees, tas jau laulibu irr pahrkahpis sawâ firdi.“ Za zilweks sawu Deewu jau behrnischki ne bihstahs, sawu Deewu un Pestitaju ne mihlo, tad tas arri Deewa bauflus nebehdigi pahrkahps, un pehz Jesus mahzibahm ne dsihwohs. Tapehz Lutters bauflî isstahroschanas allaschin eefahl ar scheem wahrdeem: „mums buhs Deewu bihteess un mihleht.“ — Tahdi zilweki, kas nebehdigi Deewa lifkumeem nepaklausfigi irraid, sew no Deewa un Kristus swehta garra ne laujahs west un walidht; tahdus (Recm. 1, 28.) „Deews nodohd us pahrwehrstu prahtu, to darriht, kas ne klahjahs.“ Tahdi noschehlojami zilweki irr paklausfigi wehrgi sawu kaunu meefas kahribu un niknu firdseekahroschanu, tahdi ne spehj wairs tahs uswarreht, un pahr tahm walidht. Lasscet ween ta apustula Pahwila grahmatu, teem Recmereem rakstittu, to pirinu nodaltu,

tur juhs leezibu atraddiseet: zit dšilli zilweks grehfôs warr cegrimt, ja tas Deewu ne bihstahs, un Jesus mahzibu nizzina.

Rà wehl muhsu laikôs zilweki apgrehkojahs prett 6tu bausli.

Ja zitti, kam neschkihšs un beskaunigs prahts irraid, to flehpi un fargahs ahriigi to rahdiht, tà, ka ne kas tohs par laulibas pahrfahpejeem, un par neschkihsteem, beskaunigeem zilwekeem ne warr nosaukt, tad tomehr tahdi irr preeksch Deewa grehzineeki; tee tad zilwekus wairak bihstahs, ne kà to wiffusunnataju Deewu. Ja tahdi arri pee sawahm fahrdinaschanahm us neschkihstibu pahr sewi nomohdà ne paleek, un Deewu ar Dahwidu no firde ne peesauz: (Dahw. ds. 51, 12.) „raddi ceksch mannim, al Deews, schkihstu firde un atjauno pastahwigu garru ceksch mannim;“ un ja tee ar to deewabihjigu Sihraku Deewa palihgu ne isluhdsahs: (Sih. gr. 23, 5—7.) „Kungs, Tehws un Deews mannas dšihwibas, ne dohdi man lepuas (wehligas) azzis, un nogreesi nohst no mannim kaunu cekahroschanu. Meefas fahriba un neschkihšii darbi lai manni ne saguhsta, un pasargi man no beskaunigas dwehfeles,“ tad tahdi jau irr grehzineeki prett to 6tu bausli preeksch Deewa. Muhsu taisns Deews muhs ne ceefahs pehz ta, kà mehs ahriigi effam rahdijuschees, bet kahdi mehs sawa firde effam bijuschi. Wensch jau pasihst muhsu firde prahtu un dohmas. Sirds skaidriba un sirds schkihstiba muhsu Deewam ween patihk. Lai ne kad tahs pateefigas Jesus mahzibas ne aismirstam: (Matt. 15, 19.) „No sirds nahk kaunas dohmas, arri bes ziteem grehkeem, laulibas pahrfahpshana un mauziba. Lai tadeht pehz Jesus mahzibahm (Matt. 26, 41.) „mohdrigi effam un Deewu luhdsam, ka fahrdinaschanà ne cekrihtam“ un lai ar to meerà ne paleekam, ka muhsu gars us to gan irr labprahrigs, schkihstu firde nest ceksch neapghnitahm meefahm; bet lai turpretti Deewa patihgu pee ta firniigi isluhdsamees, un lai paschi pastahwigi zihnijamees „sawu meesu krusstà silt ar tahm neschkihstahm fahribahm un beskaunigahm cekahroschanahm.“ (Gal. 5, 24.) Tas irr un paleek teescham tees, kas jaw (1 Mohs. gr. 8, 21.) stahw rakstihst: „zilweka sirdsprahts irr kauns no masahm deenahm.“ Tas apustuls Pahwils patš schehlojahs pahr to: (Reem. 7, 18.) „eksch mannim, tas irr: manà meefà, ne kahds labbums naw; eegribbeschana (no grehkeem fargatees) man gan irraid, bet labbuma padarrishanu es ne atrohdu.“ Lai, pehz scha pascha apustula Pahwila pamahzishanas (Reem. 12, 3.), „ne kas no mums pawahjeem zilwekeem arri pehz scha festa bausla irr pahrgudrs, wairak ne kà tam peeklahjahs gudram buht.“ Lai labbak' ar pasemmigu prahtu arri sawu nespehzibu us labbu atsihstam, un lai allaschin ruhpiigi dsennamees pehz sirds schkihstibu, lai tà darbojamees, to swehtishanu pabeigt preeksch sawas dšihwibas galla. Tà mehs kà prahrigi un apdohmigi Jesus laudis sawu muhschuschinni fataifishanas laikà pawaddisim. — Woi tad lihdschim to effam darrijuschi? — Lai muhsu sirds apstinaschana mums taisnu (lai arr' apkaunodainu) leezibu dohd; ta tatschu pastrahdahs ceksch mums (2 Kor. 7, 10.) „Deewam patihfam u noffumschanu un ihstenu atgreeschanu no grehkeem us swehtibu, kas ne weenam schehl ne buhs;“ jo mehs tad arri sahksim (Tit. 2, 12.) „aisleegt wiffu besdeewigubuhshanu, un pasauligas un meefigas cekahroschanas, un mehs ar Deewa schehligu palihgu sahksim deewabihjigi, taisni, gaddigi, arr' schkihsti un kaunigi dohmaht, runnah un

dsihwoht. Zsmeflejees, mihtais lassitajs, woi tu gan allaschin eefsch dohmahm, wahrdeem un darbeem schkibstis un faunigs effi bijis? Woi tu, laulahts zilweks, sawu laulatu draugu ween effi mihlejis, zeenijis un ne kad ne effi apbehdinajis un apkaitinajis? Woi tawi behrni ne fahdus beskaunigus wahrduus no tew irr dsirdejuschi, woi beskaunigu darbu redsejuschi? Woi arri tu pats ne kad neschkibstas, beskaunigas dohmas tikscham pee sewis ne effi kohpis? Woi tu arri ar patifschanu ne effi usklauffjis, kad zitti beskaunigi runnaja, woi beskaunigas singes dseedaja? Ak dands labbu, un zittadi gohdigu, arri deewabihjigu zilweku pahr to weenteesigi schehlojahs, ka no tahdahm neschkibstahm dohmahm ne warroht walla kluht un no tahm glahbtees, jebtschu tabs winneem gauschi reebj; tee subds stummigi, ka tahdas negantas dohmas arri nelaita eefsch winneem zeltahs basniza un mahjas pee deewaluhgschanahm un pascheem swechteem darbeem. Tad allaschin ta waina buhs, ka tee jau no masahm deenahm jau tik nelaimigi irr bijuschi, ar tahdeem laudim sanahkt, kas tohs us schahdeem beskaunibas darbeem irr peewihluschi un stubinajuschi. Schee nabbagi peewilti jaunekli tad freeni sawus jaunibas grehkus un pamestu nenoseedsibu naw noschelojuschi un pee laifa naw pa wissam atgreesjuschi. Teem daschkahrt schi leeka tizziba bija, ka ar dohmahm grehhoht, ne effoht grehks, ja tikkai zilweks ar wahrdeem un darbeem ne grehko. — Lai Deews ikweenu no mums pasfarga no tahdas wiltigas tizzibas! Lai ne peewillamees, (Dahw. ds. 94, 11.) „Deews pasihst zilweku dohmas.“ (1 Sam. 16, 7.) „Zilweks gan reds, kas preefsch azzim irr, bet tas Kungs usluhko to firdi.“ (1 Laifu gr. 30, 17.) „Deews to firdi pahrmanna, un skaidriba tam labbi patihk.“ (1 Kor. 4, 5.) Winsch kahdu reis arridjan neffis gaisna, kas irr apsehpts tuunsiba, un firschu padohmus darrihs sinnaus. Tad Deews arri noraus to leeku gihmi, ar ko leekuti mekle apsegt sawu azzu-fahribu un meefas fahribas; tad nokrittis tas apsegs, un ta leekula firdsbuhschana tahdu zilweku, kas scheween ahriigi preefsch laudim gohdigi, schkibsti un faunigi rahdijahs, bet ar sawahm dohmahm tahdi ne bija, taps sinnama; tad nahks klaijuma un gaisna arri leekutu neschkibstas un beskaunigas dohmas, ko tee allaschin irr slehpuschi lauschu preefscha, bet taf ar labpatifschanu pee sewis allaschin kohpuschi, un ne mas ne meflejuschi uswarreht ar schkibstahm deewapatifikamahm dohmahm.

Lai meh, mihti lassitaji, jau schinni schehlastibas laifa (1 Kor. 11, 31.) paschi noteesajamees, tad ne tapfim noteesati winna dsihwiba. Kas wehl ka neatgreesigs grehzineeks pehz scha festa bausla apsinnahts, tas lai wairs ne kawejahs ar Dahwidu no firds atgreestees, un lai firsniigi darbojahs, ne ween ar wahrdeem un darbeem, bet arri ar sawahm dohmahm jo deenas jo wairat schkibstis un faunigs zilweks palift. (Ebr. 3, 13.) „Lai pamahzam few paschus ideenas, kamehr wehl tohp saukts: schodeen, (tas irr: kamehr wehl schew dsihwojam) ka ne weens no mums ne tohp apzeerinahts zaur peewilschannu to grehku.“ Lai schehlojamees un lai waizajam ar to apustulu Pahwilu: (Reem. 7, 24.) „es nabbags zilweks, kas man israus no tabs meefas schahs nahwes?“ Kas man palihdsehs, kad faunas, neschkibstas dohmas eefsch mannim ar makti zeltahs, un draude man pahrspeht? Kas manni glahbs eefsch tahdahm gruhtahm kahrdrinaschanahm? —

Kà zilwek's no tahdahm apgrehkoschanahm prett to festu Deewa
 baufli warr isglahbtees, schikht's un kaunigs palikt
 eeksch dohmahm, wahrdeem un darbeem?

Mehs gan no tahdahm sirds fahrdinaschanahm ne warram zitadi wallà kluht,
 fà ween zaur to, kad tas wissusinnatajs Deews, eeksch ka mehs dsihwojam, kusta-
 mees un effam (Ap. d. gr. 17, 28.), kad schis muhsu wissurtlaht kuhdam's Deews
 mums allaschin stahw prah'tà un peeminneschanà, kas wissu reds, wissu dsird, wissu
 fahdu reisi taisni atmakfahs. Winnu lai firsnigi peesaujam: (Dahw. dsf. 51, 13. 14.)
 „Deews! ne atnemmi tawu fwehtu garru no manniin; taw's labprah'tigs gars lai
 manni u'sturr“ us labba un taisna zetta, eeksch fwehtahm tew patihkamahm doh-
 mahm un apnem'schanahm. Pee willinaschanas to neschkih'stu un beskaunigu ce-
 fahroschanu lai arri luhgdamees sawu patwehrrumu neummam pee sawa sird'schch-
 liga pestitaja. Schis us fahdu sewu, kas prett festu baufli bija grehkojust, bet
 laifam fà atgreesiga grehzineeze Jesum preekschà tappe wessa, fazzija: (Zahn. 8,
 10. 11.) „ja ne weens no tawcem suhdstajcem, (kas tewi jau gribbeja ar akmineem
 nomehtah't) tew irr noteesajis, tad arri es tew ne pasuddinaju.“ — Ja Deews to zilweku
 grehkus pee sawa wissu-mih'taka dehla, pchz teem fwehteem raksteem, til assi un bahrgi
 irr soh'dijis, fahdas gruhtas soh'dibas tee nu pelnihs, kas fà atgreesigi un tizzigi zil-
 weki zaur Jesu warr pestiti kluht, bet tomehr no saweem eemih'toteem un eeraddi-
 nateem grehkeem ne warr, un arri ne gribb wallà rautees, un scho schehligi dahwatu
 glahbsch'anu aierween nizzina. Woi tahdi tih'scham neatgreesigi, arri tee neschkih'sti
 un beskaunigi grehzineecki prett to festu baufli, woi tee (Reem. 2, 5.) pascheem ne
 sakrahsees Deewa dusmibu (bahrgu un taisnu atmakfah'schanu) us to deenu tahs tai-
 snas Deewa soh'dibas. Zif gruhti Kristum ne nahze, tohs pasudduschus un pasuddinatus
 zilwekus no muhschigas pasufchanas pestiht. Pascha Deewa dehs naw kaunojees,
 muhsu zilwezigu meesu usnemt; tas fweht's, taisn's, nenoseedstigs Jesus naw lee-
 dsees, daudj un daschabrtiqu gruhtibu un soh'dibu, neschchligu nahwi par mums
 grehzineeckem iszeest. (Tit. 2, 14.) „Wisch sew paschu par mums irr nodewees,
 ka wisch muhs atpirktu no wissas netaisnibas, un schkih'stitu sew pascham ihpa-
 schus laudis, kas ischakli dsih'tohs us labbeem darbeem.“ „Kristus (2 Kor. 5, 15.)
 tadeht par mums grehzigeem zilwekeem irr nomirris, ka nu mehs, kas mehs (wehl
 schehlastibas un fataifischanas laifà) dsihwojam, wair's ne dsihwojam sew pascheem
 (pchz sawahm kaunahm cekahroschanahm), bet tam, kas par mums irr nomirris un
 usmoh'dinah's.“ (1 Kor. 6, 18. 19.) „Sargaitees tadeht, (juh's dahrgi atpirkti Je-
 sus laudis), no mauzibas. Wissi grehki, fo tas zilwek's darra, irr abran no meefas,
 bet kas mauko, tas (tà fà dschrajs) grehko pee sawas paschas meefas; (maita sawu
 meefas wesselibu un pa-ih'sina sawu dsihwibu.) Zeb woi juh's ne sinnat, ka juh'su
 meesai buhs buht fwehta garra dsihwo'klin?“ „Lai tapeh'z tas greh'ks (Reem. 6, 12.)
 ne walda juh'su mir'stamà meefà, taw paklausigus mestees eeksch winna cekahroscha-
 nahm.“ — Kaut jel tahdus neschkih'stus kohrumneekus, kas (Reem. 2, 4.) „nizzina to
 baggatibu tahs Deewa laipnibas, pazeeschanas un lehnprah'tibas, ne tizzedami, ka
 schai Deewa laipnibai tohs buhs moh'dinah't us atgreesch'anu, kaut tad tomehr schahs

neschlichstibas sohndiba, jau schinni dsihwibâ, tahduš grehzineekus prett festu bausli nobaiditu, kas Sibr. gr. 19, 2. 3. irr lassama.

Woi juhs nu gan atsihfeet, ka schis grehks irr leelaks, ne kâ daschs dohma, un ka (Ebr. 13, 4.) „Deews pats mauzineekus un iaulibas pahrkahpejus sohdihs.“ — Nu tad, dwehsele, ismeklejees pareisi, un ja tu wehl sew atrohdi wahju un nespehzigu, un pahr to gauschi nemeerigs ar sew paschu effi, ka tu pawiffam tibrs ne-effi no azzu, un meefas-kahribahm, nemmees drohschu firdi, ne ismiffees pahr to; ta irr labba sime, ja tawa apsinnaſhana tew wehl rahj; nemmi sawu patwehrumu pee Deewa, zaur muhsu widdutaju Jesu. Schis grehzineeku schehlotajs taws aisbildinatajs un aisluhdsejs buhs pee sawa un pee tawa Deebes-tehwa. Winsch jau tadeht mums, kas mehš nespehjneeki us labbu, no schehliga Deewa atsuhtihš, un pats arri labprahnt nahjis, mekleht un swehtu darriht, kas pasuddis bija. Winsch tew, atgreesigu zilweku, ne pasuddinahš; winsch pats tohs par sawas grehzigas buhschanas behdigus un grehtsirdigus zilwekus mihligi pee sew aizina; zaur winna spehzigu aisluhgſchanu tu warri drohschi zerreht, ka Deews, sawa wiffumihlaka dehla Jesus deht, tewim atkal schehligs un salihdsinahts tehws buhs. Sinnams, kamehr mehš schinni grehzigâ pasaulê mihtam, mums launas kahrdinaschanas ne truhks; bet nogreest sawas azzis, ja tew kahds launs darbs preeksch azzim nahj; nogreest sawas aufis no beskaunigeem wahrdeem un grehzigahm singehm. Lai tew paleek peeminneschana, ar kahdeem wahrdeem tas kaunigs jauneklis Jahseps, Jehkaba dehls, tahdu grehtu kahrdinaschanu, prett festu bausli grehkohht, lainigi uswarreja, fazzidams: (1 Mohs. gr. 39, 9.) „kâ man buhs tahdu leclu launu darbu darriht, un prett Deewu apgrehkotees!“

Uk labbi mums! un lainigi mehš effam, ja no jaunahm deenahm no saweem gobdigeem un deewabihjigeem wezzakeem apgahdigi effam audseti un isfargati no wiffadeem nikneem, neschlichsteem un beskaunigeem bedreem, un arri paschi muhsu wezzaki mums ne kahdu beskaunigu wahrdu ne lifte dsirdeht, ne kahdu beskaunigu leclu ne redseht; bet kas arri no masa galla muhs pamahzija, kâ tas wezs Tobijas sawu dehlu mahzija: (Tob. gr. 4, 5.) „mans dehls, dohma us to Kungu muhsu Deewu zaur wiffu sawu dsihwibu, un ne laujees apgrehkotees un Deewa bauslus pahrkahpt.“

Muhscham tee Deewa wahrdi paleek pateefigi wahrdi: (Dahw. ds. 111. 10.) „ta Kunga bihaschana irr gudribas esahkums; un (Jehk. 5, 16.) „taisma zilweka firniga luhgſchana dauds eespehj.“

Meld. Kas Deewam debbesis leek waldibt ic.

Walihdsi, Deews! man pretti karroht Tahm|gas useet tam; Tas eenihd sawu dsihwibu, neschlichstibas kahribahm; Pats pohstirohs|Kas zeeni to neschlichstibu.

to aplam darroht; Jhs preeks drihs beids|Walihdsi, Deews! man stipri karroht Prett eeksch mohzibahm; Tapehz Tew luhdsu, scheh-|neschlichstibas kahribu; To drohschi, pajtab- ligš Deews! Walihdsi no tahm schlichstirees|wigi darroht, Lai us Tew, Swehtajs! doh-

Tahs muhschu ihfina, un spehtu Tahm|maju. Kas bihtahs Tew, klast-buhdams meefahm panemm pamasam; Wahjſch nab-|Deews! Tas fleppen' arr' ne noseegfees. bags paleek, kas scho grehku Padarra; fehr-

Zas Latweeschu draugs.

1845. 15. Februar.

7ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Peterburgs. 3schâ Februar-mehnescha deenâ angsti zeenigs Keisers irr islaidis sawadu grahmatu, kas is Wahz' wallodas pahrtulkota, Latweeschu walloda tâ skann: „Mehs Nikolai tas pirmajs, keisers un patwaldineels wiffas Kreewu walsiibas u. t. j. pr. pasluddirajam wisseem saweem uslijzameem appakschneekem tâ: Kad mums wehl ar ween prett teem Kaukasus-kalnu laudim ja farro, sawu waldischanu pahr scheem tahleem semnes strehkeem apstiprinaht, tad sinnamâ nahkabs, muhsu farra-spehku tâ pawairoht, ka mums tannis kalnâs beesgan lauschu buhtu, un mums arri ne waijadsetu sawu zittu spehku pamasinaht, bet ka scho arri tik pat leclu warretum paturrecht, kâ muhsu walsiibai waijaga un tai irr par gohdu. Tadeht mehâ essam atsinnuschî par labbu, to rekruschu-nemschanu, kas pehz eeradduma schinnî gaddâ friht us walsiibas rihta-pussi, agraki pawehleht, un us to to laifu no 15tas Merz lihds 15tu April nolift, un ka pa scho starpu to buhs pa-beigt. Par scho reis' mehâ pawehlam, 7 dwechseles nemit no tuhsttohsch, tâ kâ to jau tee sawadi, tahs plaschakas sinnas sluddina dami raksti nesakka, fo mehâ scheem flahht waldidamai senahht-teesai essam ailaiduschî. Peterburgê 3schâ Februar-deenâ tanni 1845tâ gaddâ pehz Kristus peedsunschanaas, un 20tâ gaddâ, kamehr waldam.“

Is Witepfkes gubhermentes, Kreewu semmê, raksta gudrs semm-turtis tâ: Ja fur barriba preesch lohpeem jau peetruhst, tad wehl ar jauneem prischeem sarreem sawus nabbaga lohpinus warr glahht; tik ewas farrus ne buhs nemit, jo schim kohlam tahda sawada fulla, kas lohpeem driht nahwiga. Mitas un kafas ehd arri jaunus preeschu farrus, kad zittu barribu ne warr panahht, un to dseltenu eglu-misu ir bes nohtes. Tâ pat arri sirgus, kad tohs pee darba ne leek, warr pa wissu seemu ehдинаht ar prischeem sarreem, ja tik schohs pa-preesch ar labbu spaidu faspeesch.

Is Enlenderu semmes. Tur ne semm blehdis eekritte patâ tâ bedrê, fo zittam bija israzzis. Wezs neprezehis wihrs, kahdu reistu sawu nahwi dohmadams, norakstija sawadu grahmatu, ar furru wiffas sawas mantas, ir sawu leclu muischu weenam mahzitajam, kas winnam bija labs draugs, atweh-

Kij. No. 35.

*Rel. f. M. u.
Lew. N. 3.*

leja, turklaht tif prassidams, lai schis winna weenigam raddam ismakfa 500 selta-gabbalus; un scho grahmatu winsch pats nodewe pee teefas. Bet kad winsch pehz gaddeem teescham nahze pee mirschanas, tad usnehme zittu prabtu, sarakstija jaunu grahmatu, ar kurru nu sawu muischu un zittas mantas sawam raddam atwehleja, no scha tif pagehredams, lai tam mahzitajam ismakfa 500 selta-gabbalus. Tif ko wezzajs aismigge, nahf rads, usneim muischu, eet wezza papihreem wirsu, un tur pat ar preeku atrohd to skaidru grahmatu, kas winnam pascham atwehl wissu. Bet tee 500 selta-gabbali, kas ja ismakfa mahzitajam, winnam irr schehl. Ko nu darriht? — Barr buht, ka wehl ne weens zits zilweks pahr to ko sinn, ko nelaitis nospreedis. Tapehz to grahmatu eemett uggunt, gribbedams us tahdu wihs tohs 500 selta-gabbalus pataupih. Tomehr pehz ihfa laika nahf teefa, parahda winnam to pirinu grahmatu, ko wezzajs pee teefas nolizzis, nonem winnam to muischu un tahs zittas mantas, un eedohd wissu tam mahzitajam, kam schi grahmata to atwehleja, un kas ar preeku tam raddam arri tohs 500 selta-gabbalus ismakfa, kurri schim nahfahs. Ak ka uu blehd istruhfahs, kad winnam ta ohtra grahmata wairs ne bija rohka, ar ko winsch pirinu tif lehti buhtu warrejis list nespehka. Scho sawu grehku winsch weenreis pats kahdam labbam draugam irr istahstijis, un schis mums to sluddinajis, lai meh peh schi stahsta saweem lassitajeem mahzam, ka katrai blehdibai sawa sohdbi nahf us paschahm pehdahm pakkal.

Zuff. Clarck. No. 5737.
 Is Wahzsemmes. Lihds schim ne sinna ja, ko darriht ar mescha kastanju kohka augleem jeb reekt eem; bet taggad tur wihrs zehlahs, kas sakkata: Romiso weenu labbi iskaltuschu mescha kastanji, isurbele to, leez 24 stundas to stahweht elst, welz' masu dakti, elst eemehrktu, zaur, leez' kastanji peldeht kahda trauka uhdens, eededfimi wakkara to dakti, un tu warrest palautees us to, ka tew pahr wissu nakti ugguns buhs.

Aug. No. 31.
 Is Thru-semmes. Tur ne senn weens gruntigi ismahzihts apteekeris sahze leelitees: winsch sinnoht, ka tahdeem laukeem, kur zittus gaddus linni auguschi, un kas zaur to palikkuschi nespehziggi, warroht atdohd tif dauds spehka, ka tohs ikkatra gadda ar linneem warreschoht apseht. To winsch effoht atraddis, ka linni, augoht, to sawadu spehku, kas laufam subd, wissu eeneimnoht tif sawds kahrtos, un schis pats spehks, kad linnus mehrz, ee-eijohd tanni uhdeni, kurra likke mahrkä, un ka tadehl tif wajjagoht, to paschu mahrkas uhdeni laufam usleet, lai schis to spehku atdabbu, kas tam sudde, un paleek tif pat anglis, ka bijis. — Mahziba mums gan schkeet saprohtama un tif weegli isdarrama buht, ka gan arri muhsu semme to itt lehti warretu isprohweht; bet kaut jel nu arri tas zilweks, kas to leetu te us preekschu isprohwehs, mums arri sinnu atsuhstitu, ka winnam ar to laimejahs, ka tok saweem lassitajeem pee laika to warretum sluddinah, lai woi wissi us to palaujahs, woi ne weens wairs sawu laiku ar to tehre, scho mahzibu isprohwejoht.

Wuf.
 Is Aust-Indies, Ahsia. Dshwo tur Indieru wihrs, wahrda Mutajen, kas no dsinnuma bija pagans. Bija arri dauds ko mahzijeos un bija no

augstas ziltis; turklaht Deews winnam bija dewis labbu galwinu un weentecīgu taisnu prahtu. Jau sawās jaunās deenas, kad winsch wehl sawā paganiskā tumšibā dšihwoja, winsch mekleja meceru preekšč sawās dwehseles. Atstahje arri weenreis sawa tehwa namnu un gahje weentulibā dšihwoht kalnōs, tur zerredams atrast, ko mekleja. Bet tur ne atradde. Nahze atkal mahjās, un apnehme seewu, pee sew dohmadams: „Nu tew labbi gan klahsees!“ Tomehr arri ar to peewihlahs. Ak tu nabbaga wihrs! Pee pasaulēs tu to mekle, ko pasauļe tew ne warr doht. Bija jau 45 gaddus wezzumā, tad winnam grahmatina nahze rohkā. kas stahstija pahr to, kas tohs gruhtsirdigus un behdigus atspirgstoh. Schee wahrdi winnam lohri patikke, jo pats bija grubisirdigs un behdigs. Winsch lassija wehl wairak un winnam itt kā swihni nokritte no azim, un winsch eekahroja to leelaku grahmatu dabuht lassibt, is kurras tee brihnum' jauki swehti wahrđini bija isneinti, kas winnam sirdi tā cepreezinajuschī. Un winnam isdewahs bihbeli dabuht rohkā. Winsch to islassija wisszaur, lassija ohtru reisi un Deews swehtija winna lassichanu, kamehr winsch pahrleezinahs isfauze: „Teescham! schē irr tas zelsch, tapateesiba un dšihwiba!“ — Saweem raddeem winsch ne fazzija ne ar wahrđinu, kā winnam essohht palizzis ap sirds; jo winsch jau sunnaja, ka tee winnam scho zeltu tof buhtu avgruhstinajuschī. Bet weenam kristigam skohlmeisteram, kas pee tahs Wahz' miffiones tur tuhwmā stahweja, winsch sawu flussu sirds preeku isteize, un no winna isluhdjahs padohnu. Utnahze tannis mallās arri kahdu reisi tas Wahz' mahzitajs Reniis wahrđā; pee ta winsch peegahje un luhdse, lai tas winnu kristijoh. Schis, winnu gruntigi ismeklejis, atsinne winnu jau labbi sataisitu un to us weetas kristija. No tahs deenas winsch bes bailehm wissas pasaulēs preekščā apleezinaja Kristum. Nahze daschs waijahs kristihes zilweks pee winna; tohs usnehme wissus sawā nammā, nosehdahs pee teem un teem lassija un tulkoja Deewa rakstus. Kurp winsch tik staigaja, turp winsch sawu mihlu bihbeli nehme lihds; brihscham arri aisgahje zittōs zeemōs, un tur laudim pasluddinaja Jesus preezas mahzibu. Bet pahr to winna raddi erfajahs. Tee bija no augstas ziltis, un winsch turrejahs pee tahdeem, kas semtigā kahrtā. To tee atshst par leelu leelu grehku; un ka winsch to wisseem saweem raddeem un tehwu tehweem darroht par kaunu. Tapehz tee arri luhkoja, winnu kaut kā no kristigas tizzibas atgreest. Minnaja or winnu mihligi un bahrgi; daschreis ar wiltibu, daschreis ar warru tihkoja winnu atgreest. Bet wiss welti. Winsch wairs ne schaubijahs, jo bija sew jau to afmina kalnu israudsijs, fur labbi irr sawu namnu ustaisibt. Tad nu raddi sahje winnu nolahdeht, isstuhme winnu is sawās ziltis; un arri winna seewa winnu atstahje. Ak tawas behdas! — Weens kristigs mahzitajs winnam dewe to padohnu, lai labbaki no schahs weetas aiseijoh, un zittā mallā usnemnoht dšihwoht; jo warr buht, ka winnam tē tof pahrgruhti nahktohs wissas waijaschanas panest. Bet winsch tam atbildeja: „To es ne darrischu! To es wehl ne fur ne esnu lassijis, ka mums buhs behgt no tahdahn behdahn, bet gan to wahrdu (Zehk. 4, 7.): Stahweet tam wel-

lam pretti tad winsch behgs no juns!“ — Un kas notikke pehz? Winna see-
wa pehz gadda laifa nahze atpakkal. Winsch scho jautaja: „Ko tu gribbi
pee man? — Seewa atbildeja: „Es dsirdu, ka tewim gruhti nahkotces, farwu
mahju waldbiht, tapehz esnu atnahfufe, tewim atkal palihdscht.“ — Us to wihrs
winnai teize: „Seewa, nu jau irr wairak ka gads, kamehr tu no man ais-
gahje, un es ne sinnaju, us kurren'. Ja es wehl pee paganu tizzibas turre-
tohs, — fo tu dohma: fo es tad taggad ar tew darritu? — Winna atbildeja: „Tu
man laikam aisdsihtu prohjam.“ — „Ka tad? un es tew wehl papreeksch pehz
muhsu femmes mohdes labbi ar speekeem us paschahm pehdahm nokultu. Bet
slawehts Deews! — taggad esnu fristihst zilweks; tadeht nei weemu nei ohtru
darrischi! Se-eij eeksch mahjas, un dsihwo ka prahsigai seewai nahkabs, tad
tu redsefi, woi fristiga tizziba laudis darroht nifnakus; bet to ne muhscham ne
dohma, ka es tewis deht farwu tizzibu atstahschohr.“ — Ka tewim, lassitajs,
patihf schis jauns fristihst wihrs? Woi ne warram preezatees, redsoht, kahds
pastahwigs winsch sawa tizziba/

12
J. W. ...
W. ...
1844.
Sur. P. 198-199.

(Stai un Stai lappai pawaddons no wessela bohgena, fur atrohдах: I. Pceka apzer-
reschana par stahsteem no Ahbraäma. II. Zauna sinna is tahlas paganu femmes. III. Jau-
na dseesma, stohlä dseedajama festdeenä, kad stohlu beids.)

Siuna, zil naudas 14. Februar-mehn. deenä 1845 eeksch Rihges maffaja
par daschahm prezzehm.

Par	Maffaja:	Sudr. nauda. Ab. R.	Par	Maffaja:	Sudr. nauda. Ab. R.
1	pohru rudsu, 116 mahrzinuë smaggu	1 55	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku .	7 20
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 30	—	tabaka : : : : : : :	— 75
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2 30	—	fwessta : : : : : : :	2 60
—	ausu : : : : : : :	— 80	—	dselses : : : : : : :	— 75
—	sirnu : : : : : : :	1 80	—	linnu, frohna : : : : :	1 60
—	rupju rudsu-miltu : : : :	1 50	—	— brakka : : : : :	1 30
—	bihdeletu rudsu-miltu : : :	2 10	—	kannepu : : : : : : :	— 75
—	bihdeletu kweeschu-miltu : :	3 30	—	schihtru appinu : : : :	2 —
—	meeschu putrainu : : : :	1 80	—	neschihtru jeb prezzes appinu	1 20
—	ecfala : : : : : : :	1 25	—	muzzu silku, eglu muzzä : ,	6 25
—	linnu-sehklas : : : : : :	3 50	—	— laedu muzzä : : : :	6 50
—	kannepu-sehklas : : : : :	1 60	—	smalkas sahls : , , ,	4 10
1	wesumu fcena, 30 pobdus smaggu	3 50	—	rupjas baltas sahls : , , ,	4 50
barrotu wehrschu galku, pa pohdu		1 —	—	wahiti brandwihna, puffsdegga	8 50
			—	— — — — — dirdegga	10 —

Wrihw drikkcht. No Widsfemmes General-gubernementes pusses: Dr. C. W. Napiewsky.